

ההומור והקוגניציה: קשרים, השפעות ויישומים שולמית קרייטל*

תקציר

המאמר עוסק בקשרים הדו-סטריים השונים בין הומור לקוגניציה: ההומור מותנה בקוגניציה והקוגניציה מורוחת מההומור. המטרה היא להבהיר כי הומור הוא בעל תכונות, יתרונות ושימושים חשובים בתחום הקוגניציה בנוסף לאלה שמוכרים בתחומי הרגש, בריאות הנפש וההתנהגות החברתית. הנושאים הנידונים הם המעורבות של הקוגניציה בהבנה של כל אקט הומור, שימוש באסטרטגיות קוגניטיביות מסוימות שמאפשרות הבנת הומור, הקשרים בין פעילות מוחית והומור, השפעת הומור על אקטים קוגניטיביים מסוימים כגון יצירתיות, התמיכה של מערך קוגניטיבי מסוים בפעילות הומור (פרופיל המובן), התפקיד של תהליכים קוגניטיביים כגון היסט, וזיהוי הנושא בתפיסת הומור ותרומת ההומור לפיתוח תהליכי חשיבה קוגניטיביים. ריבוי הקשרים בין הומור לקוגניציה תומך במסקנה כי ניתן לראות בהומור מרכיב אופייני במערכת הקוגניטיבית ואצל אנשים מסוימים אפילו תת-מערכת במערכת הקוגניטיבית.

מילות מפתח: הומור, קוגניציה, פרופיל המובן, הבנת הומור, היסט, זיהוי הנדון, רלבנטיות, תהליכי חשיבה

* פרופ' שולמית קרייטל, ביה"ס למדעי הפסיכולוגיה, אוניברסיטת תל אביב.